

LIETUVOS POZICIJOS ES UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS (PREKYBOS KLAUSIMAI) DARBOTVARKĖS KLAUSIMAIS

2019 m. gegužės 27 d., Briuselis

2019 m. gegužės 27 d. Briuselyje vyks ES Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) susitikimas. Tarybos darbotvarkės klausimai:

- 1. Pasaulio prekybos organizacijos modernizavimas ir derybos;**
- 2. ES – JAV prekybiniai santykiai;**
- 3. Pasirengimas pasirašyti ES – Vietnamo laisvosios prekybos ir investicijų apsaugos susitarimus;**

Pietūs:

- Vykstančios prekybos derybos.**

1. Pasaulio prekybos organizacijos modernizavimas ir derybos

ES prekybos ministrai aptars tęsiamą darbą dėl PPO reformos, pastangas spręsti Apeliacinės Tarybos krizę, pažangą derybose. Besitęsiant Apeliacinės Tarybos narių atrankos blokavimui, PPO narės teikia įvairius pasiūlymus krizei spręsti (ES pasiūlymas pateiktas 2018 m. lapkričio 26 d.), tačiau JAV į diskusijas neįsitraukia, o narių atblokovimo klausimą sieja su platesniais rezultatais dėl PPO reformos. Tikimasi, kad diskusijų dėl Apeliacinės Tarybos pirmininkas iki liepos mėn. apibendrins pateiktus pasiūlymus ir parengs kompromisinį pasiūlymą krizės sprendimui. Tęsimas darbas ir kitais PPO reformos klausimais: trišalės ES-JAV-Japonijos iniciatyvos kontekste rengiamas tekstinis pasiūlymas dėl pramoninių subsidijų disciplinų, PPO narėms išplatintas atnaujintas siūlymas dėl PPO komitetų darbo gerinimo, prasidėjo keliašalės derybos dėl elektroninės prekybos, tęsiamos diskusijos dėl žuvininkystės subsidijų, vystymosi klausimų, žemės ūkio ir paslaugų. Pažangos sprendžiant esminius PPO veiklos klausimus tikimasi gegužės 22-23 d. EBPO ministrų konferencijos Paryžiuje parašėse vykstančiame PPO prekybos ministrų susitikime.

Lietuvos pozicija: Apeliacinės tarybos krizė reikalauja ypatingo dėmesio, todėl remiame visus veiksmus, kurie paskatintų JAV įsitraukimą į diskusiją ir padėtų atblokuoti narių atranką. Turime stiprų interesą skatinti glaudesnį bendradarbiavimą su JAV bei ES-JAV-Japonijos iniciatyvos darbą. Siekiame, kad vykstantis trišalis darbas dėl pramoninių subsidijų virstų konkrečiais rezultatais bei padėtų spręsti Kinijos ir Rusijos subsidijų keliamus pasaulinės prekybos iškraipymus. Remiame pastangas konsoliduoti kuo platesnę PPO narių paramą deryboms dėl elektroninės prekybos.

2. ES – JAV prekybiniai santykiai

Prekybos ministrai aptars progresą, įgyvendinant 2018 m. liepos mėn. sutartą ES – JAV prekybinių santykių darbotvarkę. Ruošiantis deryboms su JAV, balandžio 15 d. ES Taryba patvirtino mandatus dėl muitų pramoninėms prekėms panaikinimo ir atitikties įvertinimo. Šiuo metu vyksta pasirengimas deryboms, kurias formaliai tikimasi pradėti birželio 28-29 d. G20 viršūnių susitikimo Osakoje metu ir baigti iki EK kadencijos pabaigos spalio mėn. Tačiau būsimų derybų eigą lems platesnis JAV prekybinių santykių kontekstas (derybos su Kinija ir Japonija, pastangos ratifikuoti susitarimą su Kanada ir Meksika) bei galimi sprendimai dėl papildomų JAV importo muitų automobiliams įvedimo. Progresas stebimas ir dėl kitų ES – JAV bendradarbiavimo darbotvarkės elementų: nuo 2018 m. liepos mėn. 272 proc. augo ES suskystintų gamtinių dujų (SGD) importas iš JAV, 121 proc. augo sojų importas, tęsiamas bendras ES-JAV-Japonijos darbas dėl PPO reformos.

Lietuvos pozicija: Remiame visas pastangas išlaikyti konstruktyvų bendradarbiavimą su JAV. Mandatų patvirtinimas yra svarbus žingsnis įgyvendinant pozityvią prekybos darbotvarkę. Remiame būsimas derybas dėl muitų pramoninėms prekėms panaikinimo, kurios būtų naudingos Lietuvos baldų, chemijos produktų, plastikų, aparatų, mašinų ir prietaisų, tekstilės ir drabužių eksportuotojams, bet kartu atsižvelgtų į energetikai imlių pramonės šakų jautrumus. Tikimės greitų rezultatų derybose dėl reguliacinio bendradarbiavimo, kurie palengvintų eksporto į JAV procedūras ir sumažintų našta

smulkioms ir vidutinėms įmonėms. Vertiname augančias SGD importo iš JAV apimtis, kas prisideda prie ES energetikos šaltinių diversifikavimo.

3. Pasirengimas pasirašyti ES-Vietnamo laisvosios prekybos ir investicijų apsaugos susitarimus

Tarybos metu ministrai aptars pasirengimą pasirašyti ES ir Vietnamo laisvosios prekybos (LPS) bei investicijų apsaugos (IAS) susitarimus. Šiuo metu vyksta susitarimų teisinės ir lingvistinės peržiūros, kurias siekiama baigti ir sprendimus dėl susitarimų pasirašymo bei užbaigimo patvirtinti Taryboje birželio 25 d. LPS įsigaliojimo tikimasi 2020 metais, gavus naujos kadencijos Europos Parlamento pritarimą, o IAS įsigalios po to, kai ji ratifikuos visos ES valstybės narės.

Lietuvos pozicija: Lietuva palaiko pirmininkaujančios Rumunijos siekį patvirtinti ES ir Vietnamo laisvosios prekybos bei investicijų apsaugos susitarimus. Įsigaliojusi ES LPS su Vietnamu panaikintų didžiąją dalį muitų ir prekybos barjerų bei palengvins eksporto sąlygos Lietuvai svarbiuose – žemės ūkio, maisto produktų, medienos, elektroninių prietaisų – sektoriuose.

Pietūs:

- Vykstančios prekybos derybos

Pietų metu ES prekybos ministrai diskutuos apie ES vykdomas prekybos derybas, didžiausią dėmesį skiriant deryboms su Mercosur regionu, Australija, Naująja Zelandija ir Čile. Nors progreso derybose su Mercosur regionu jau kuris laikas nėra, tačiau išlieka galimybių derybas užbaigti prieš rudenį vyksiančius visuotinius rinkimus Argentinoje. Derybos su Naująja Zelandija vyksta konstruktyviai ir jas tikimasi baigti iki šių metų pabaigos, progresas derybose su Australija sulėtėjo dėl gegužės mėn. Australijoje vykstančių parlamento rinkimų.

Lietuvos pozicija: remiame ambicingą ES prekybos susitarimų derybų darbotvarkę. Siekiame, kad derybų eigoje būtų subalansuotai atspindėti svarbiausi Lietuvos puolamieji ir ginamieji interesai.

Albinas Zananavičius
Viceministras

2019-05-14